

ARKEOLOGGRUPPEN AB, RAPPORT 2012:14
ARKEOLOGISK UTREDNING ETAPP 1 OCH 2

Lämningar efter bebyggelse och byggnader vid Skarsäters badplats

Östergötland, Norrköpings socken och kommun,
fastighet Svärtinge 1:6.

Leif Karlenby

ARKEOLOGGRUPPEN AB, RAPPORT 2012:14
ARKEOLOGISK UTREDNING ETAPP 1 OCH 2

Lämningar efter bebyggelse och byggnader vid Skarsäters badplats

Östergötland, Norrköpings socken och kommun,
fastighet Svärtinge 1:6.

Leif Karlenby

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Drottninggatan 11, 702 10 Örebro
Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se
arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

© 2012 Arkeologgruppen

Arkeologgruppen rapport 2012:14
Författare Leif Karlenby
Grafisk form Nina Balknäs

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr 2012/0903.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	5
Bakgrund och kulturmiljö.....	5
Utredningsområdet	7
Syfte och frågeställningar.....	7
Metod	7
Resultat	8
Torpet Sanden.....	8
Boplatsen i områdets östra del	10
Utvärdering av lämningarnas arkeologiska potential	11
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen.....	12
Referenser	13
Administrativa uppgifter	14
Bilagor.....	15
Bilaga 1. Planer över grävda utredningsschakt	
Bilaga 2. Schaktbeskrivning	
Bilaga 3. Anläggningstabell	
Bilaga 4. ¹⁴ C-datering	

Lämningar efter bebyggelse och byggnader vid Skarsäters badplats

Figur 1. Karta över trakten kring Svärtinge med den aktuella undersökningsplatsen markerad med en röd fyrkant.

Sammanfattning

I samband med en utredning inför detaljplaneläggning av Svärtinge 1:6 påträffades två fornlämningar. Dels fanns på en låg strandvall invid Skarsätters badplats, svaga och otydliga spår efter en förhistorisk boplats, dels fanns invid stranden resterna efter torpet Sanden som övergivits år 1784.

Boplatsen kunde spåras i sex av schakten inom ett cirka 1 000 m² stort område. Två rännor och sex diffusa gropar med diffus fyllning vittnar tillsammans med fyndet av en liten förhistorisk keramikbit om att här kan ha funnits en boplats, eller i varje fall en tillfällig aktivitetsyta. En liten bit förslaggad lera kan också vara förhistorisk keramik. En ¹⁴C-datering placerar fornlämningen i förromersk järnålder.

Torpet Sanden finns dokumenterat i källorna mellan slutet av 1600-talet och fram till år 1784, då det lämnades öde. Idag finns rester kvar i form av ett 0,2 meter tjockt kollager inblandat med byggnadsrester i form av tegel, spik och andra metallföremål samt ett antal avfallsgropar. Däri gjordes flera fynd av keramik, bland annat skärvor av ett kärl som kunnat dateras till slutet av 1600-talet.

I området finns också talrika rester av rivna sommarstugor eller kolonistugor samt förmodligen också en dansbana från 1930-talet.

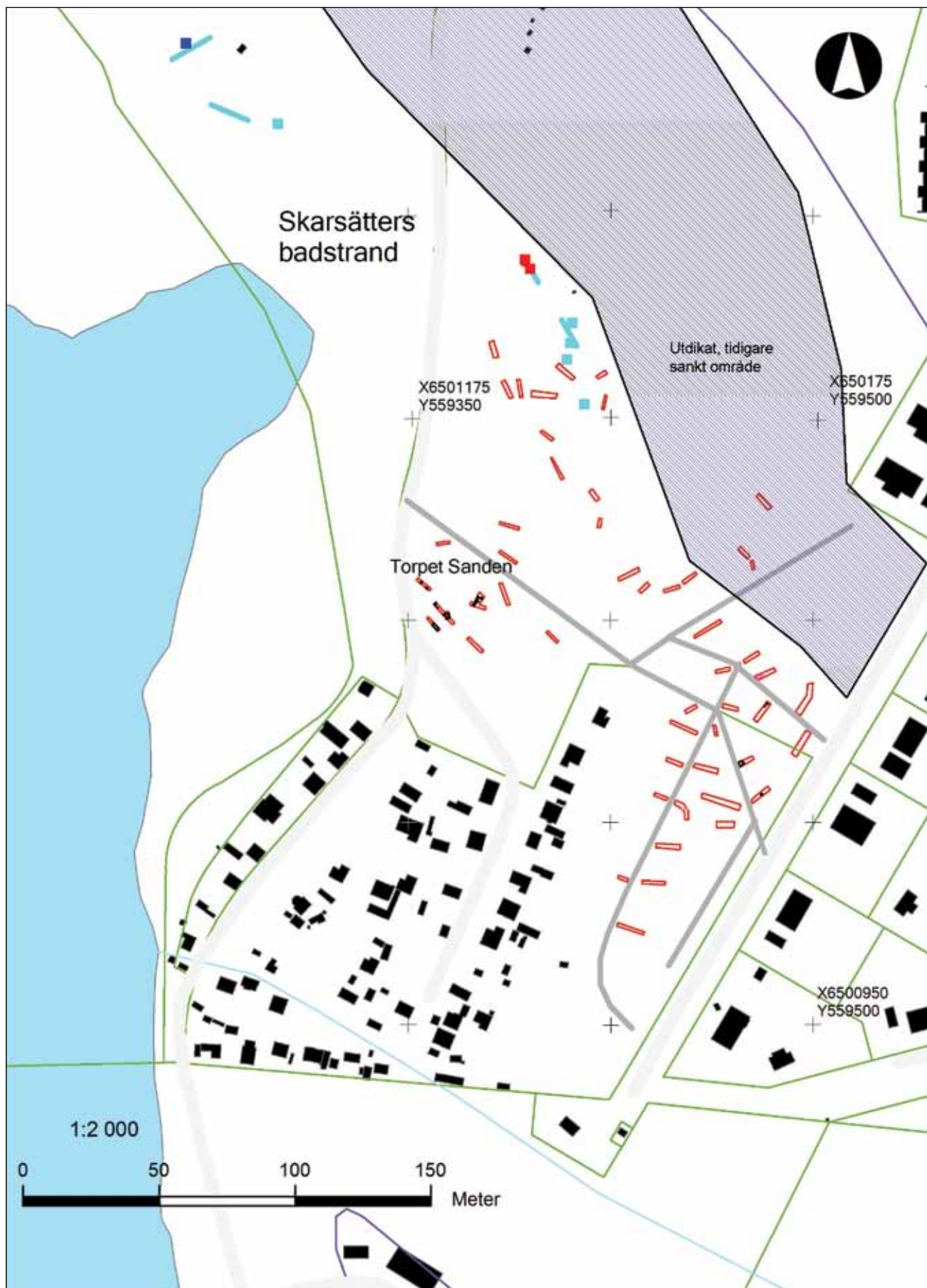
Bakgrund och kulturmiljö

Med anledning av detaljplaneläggning har Länsstyrelsen i Östergötland beslutat om en arkeologisk utredning inom fastigheten Svärtinge 1:6, Norrköpings socken och kommun. Denna utredning är en fortsättning på en tidigare utredning (431-6923-11) i området, då området utökats längs stranden och i sydöst.

I närområdet finns många fornlämningar, särskilt i området sydost om exploateringsytan, där grav- och boplatsområden finns registrerade invid Svärtinge gård (Östra Eneby 131:1, 141:1, 142:1, 146:1 och 173:1). Även öster om detaljplaneområdet finns registrerade fornlämningar (Östra Eneby 177:1, 202:1, 205:1 och 206:1), bland annat ett par platser med fynd av skafthålsyxor (Östra Eneby 161:1 och 162:1). Dessa ligger strax öster om aktuellt område och på samma höjd över havet. Sjön Glan ligger på cirka 22 meter över havet och platån kring 25-30 m ö.h. Det är lämpliga nivåer för en etablering av bebyggelse under senneolitikum och fynden av skafthålsyxor antyder att så också kan vara fallet, möjligen också fynden av flinta vid RAÄ 177:1.

En utredning inom samma detaljplaneområde genomfördes hösten år 2011 (Karlenby 2011) och kunde påvisa förekomst av boplatslämningar och odlingsspår i områdets nordvästra del (Norrköping 353). I direkt anslutning till det nu aktuella området kunde två plats-

Lämningar efter bebyggelse och byggnader vid Skarsätters badplats

er med eventuella fornlämningar noteras (Norrköping 351-352). Dessa förundersöktes i samband med denna utredning och visade sig vara moderna lämningar kopplade till sommarstugebebyggelsen (Karlenby 2012).

Utredningsområdet

Utredningsområdet är beläget norr om sjön Glan i den sydöstra delen av samhället Svärtinge. Det har också ett långsträckt område längs stranden. Det utgör en yta på cirka 50 000 m². Platsen är belägen i ett flackt strandparti invid sjön. Området kännetecknas av ett antal strandvallar. Marken består huvudsakligen av sand. Området som Svärtinge ligger i, är i stort ett sanddelta som avsatts av inlandsisen mellan bergen i Kolmården och den stora lerslätten söder om Glan. Flera av områdena med fornlämningskoncentrationer längs Glans strand ligger emellertid på moränpartier. Öster om planområdet odlas marken fortfarande, nu främst som plantskola och trädgårdsodling.

Syfte och frågeställningar

Enligt förfrågningsunderlaget skulle den arkeologiska utredningen, bestående av etapp 1 och 2, fastställa om fornlämning berördes av den aktuella exploateringen. Påträffade fornlämningar skulle så långt möjligt beskrivas. Om det vid etapp 2 var möjligt att avgränsa påträffade fornlämningar skulle detta göras. Där fastställs också att rapporten skall kunna användas som ett fullgott underlag i en fortsatt besluts- och planeringsprocess.

Metod

Utredningen bestod av två moment. Etapp 1 utgjordes av en okulär besiktning, varvid avgjordes om det fanns ovan mark synliga fornlämningar. Etapp 2 utgjordes av schaktgrävning med maskin för att fastställa om det fanns fornlämningar inom utredningsområdet som dolde sig under ytskiktet.

För att avgöra om påträffade lämningar var fornlämning grävdes några av dem ut. Det visade sig då att de var fornlämningar. Ett par fynd påträffades. Av dessa tillvaratogs endast en keramikskärva och en bit förslaggad lera.

Alla schakt och påträffade anläggningar mättes in med en GPS som mäter med millimeternoggrannhet. Mätfiler lagras och bearbetas i Intrasis. Undersökningarna dokumenterades också med ord och fotografier.

Figur 2 (t.v.). Plan över de femtio sökschakten inom utredningsområdet. I norr syns schakt och provgropar som grävdes i samband med utredningen år 2011. Skala 1:2 000.

Resultat

Femtio schakt grävdes inom det område som berördes av utredningen. Tillsammans var de 359 meter långa och deras yta var 431 m². Området var till delar skogbevuxet med en tät lövträdsvegetation, främst asp. De övriga delarna var närmast parkliknande och låg i anslutning till ett sommarstugeområde och en badplats. Norr om stugområdet och runt badplatsen har tidigare fler sommarstugor legat som har rivits under 1900-talet. På platsen skall också ha funnits en dansbana (muntlig uppgift av en av de boende i området). Detta innebär att vi vid ett flertal platser stötte på rester efter den borttagna bebyggelsen, bland annat förefaller spår efter dansbanan ha påträffats. Lämningarna bestod huvudsakligen av gjutna betong- eller cementplintar från mindre byggnader, förmodligen mycket lika dem som ligger i området idag. En hel del stenskodda stolphål finns också i anslutning till de rivna husen och kan ha ingått i deras konstruktion.

Torpet Sanden

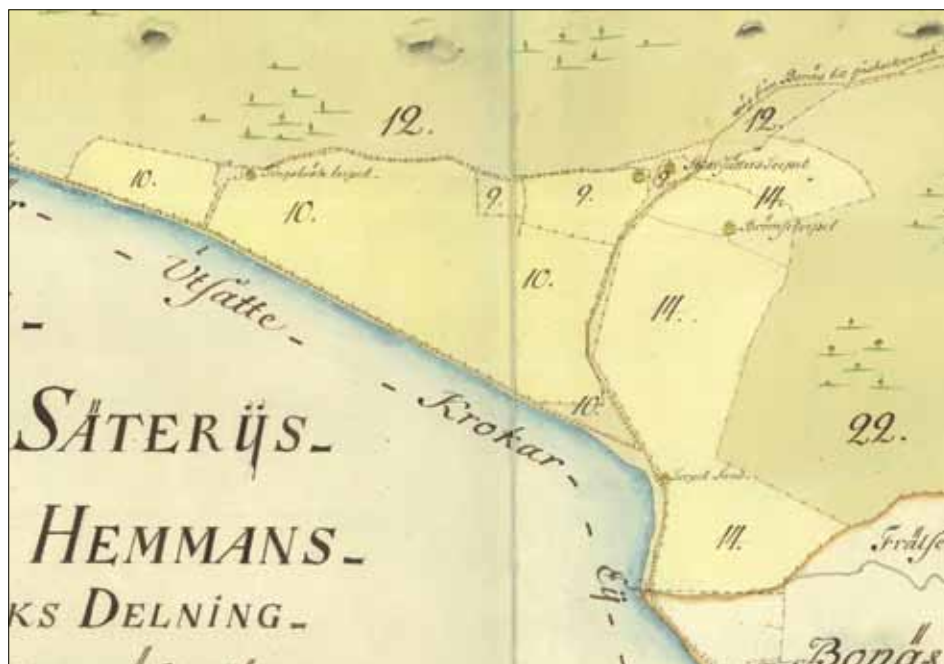
Vid stranden låg på 1600-talet och 1700-talet ett torp. Detta revs i slutet av 1700-talet och försvann ur handlingarna. Vid våra undersökningar har vi påträffat brända rester och avfall från en byggnad. Bland fynden fanns ett keramikfat som kan dateras till slutet av 1600-talet. Där fanns också en keramikbit med ett hånkelfäste som även den kan dateras till sent 1600-tal eller övergången mot 1700-talet.

Figur 3. Schakt 423, där brända rester efter torpet Sanden framkom. Där fanns också avfallsgropar som innehöll en del keramik. Foto av Leif Karlenby.

Figur 4. Keramik som påträffades invid platsen för torpet. Dekoren på kärlet kan dateras till slutet av 1600-talet. Foto av Leif Karlenby.

Figur 5. Utsnitt ur karta över skog- och utmarksdelning mellan Svärtinge säteri och Bonäs frälsehemman år 1773 som visar läget för torpet Sanden alldeles invid stranden. Lantmäteristyrelsens arkiv akt D155-34:2.

De sparsamma brandresterna visar var torpet har legat. Torpet är idag totalt uttraderat, möjligen kan det finnas spår kvar under de iakttagna kolresterna. I området fanns också en del avfallsgropar där bland annat keramiken påträffades.

I det skriftliga källmaterialet finns torpet belagt på en historisk karta från år 1773 (Lantmäteristyrelsens arkiv akt D155-34:2) som visar Svärtinge och Bonäs skogsmarker. I hänvisningen till kartan står att läsa att torpets åker består av sandjord samt att ängen är mosslopen. För hagmarken gäller också att den är av sandjord. Torpet bär med stor sannolikhet namn efter jordmånen där det var beläget. I det historiska kartmaterialet kan torpet följas bakåt i tiden till år 1691 (Lantmäteristyrelsen arkiv akt D11:34-5) där man kan se att det finns något som liknar en avstyckning med ett bostadshus. I det yngre kartmaterialet saknas torpet däremot helt, även om avstyckningen tidvis finns kvar, dock utan hus men uppenbarligen fortfarande odlad eller nyttjad på annat sätt.

I husförhörslängderna omnämns torpet Sanden från den första bevarade längden från år 1761. Torpet går sedan att följa i de kyrkliga arkivalierna fram till år 1783. År 1784 visar mantalslängderna att torpet är öde för att därefter inte brukas mer.

I mantalslängderna går torpet under namnet Sanden att spåra bakåt till 1740-talet. Med stor sannolikhet har torpet ändrat namnform under 1740-talet. Det innebär att det kan ha gått från

en namnform som till exempel har varit yrkesbetecknande till ett naturnamn som Sanden. Torpet finns belagt i det historiska kartmaterialet från år 1691, frågan är bara vilket namn det bar från början.

Boplatsen i områdets östra del

Områdets östra del täcktes av en tät lövskog som huvudsakligen bestod av späda aspar, men inslag fanns också av björk, ek och andra lövträd. Markvegetationen var mycket tät och slyig, något som avsevärt försvårade både grävning och dokumentation av schakten (se figur 6). Även inmätningen av schakten försvårades av den täta vegetationen, varför en del manuell redigering behövdes i efterhand.

Figur 6. Ett av schakten i det östra området. Bilden ger ett exempel på hur vegetationen och terrängen såg ut. I botten var ren och fin sand och silt. Foto av Leif Karlenby.

Området utgjordes av en flack och bred strandvall som höjde sig obetydligt över de omgivande och ursprungligen sumpiga, lägre områdena. I fem av schakten påträffades tio anläggningar (S216, S258, S267, S285 och S327). Dessa var placerade på strandvallens högsta parti. I schakt S320 påträffades en skärvig sten.

Området som anläggningarna täckte var cirka 1000-1200 m² stort. De låg dock inte samlade utan fanns spridda över området med tomma schakt emellan. Bland anläggningarna fanns stolphål, rännor och gropar. Ingen av dem var särskilt tydlig i plan och de som grävdes hade svagt färgad fyllning. Det råder emellertid ingen tvekan om att det rör sig om anläggningar. Fynden av skärvig sten och den enstaka lilla keramikskärvan samt en bit förslaggad lera (möjligens också keramik) antyder att det rör sig om en boplats. Fynden har inte gått att datera, men skärvan har en kvalitet och karaktär som är förhistorisk. Höjden över havet, som är cirka 25 meter, tillåter en datering till stenålderns senare fas. En ¹⁴C-datering av kol från en ränna daterar emellertid denna lämning till 100-talet f. Kr. (A224, se bilaga 4).

Anläggningarnas undflyende karaktär antyder både en hög ålder och en mindre omfattande bosättning, det kan till exempel röra sig om en säsongsboplats eller tillfällig aktivitetsyta. Fiske eller fågeljakt är troliga aktiviteter med tanke på närheten till sjön. En liknande lämning från förromersk järnålder har sannolikt inte påträffats tidigare, i varje fall är de inte vanliga.

Utvärdering av lämningarnas arkeologiska potential

Det råder ingen tvekan om att de två objekten som påträffats är forn-lämningar. Det är däremot värt att diskutera i vilken utsträckning det kan vara intressant och viktigt att gå vidare med för- och slutundersökning vid en fortsatt exploatering i området.

Torpet har i stort avlägsnats, förmodligen redan i samband med att det lades ned. Några kollager och avfallsgropar är allt som återstår och det enda man kan tänkas finna där, är fynd som kan ge datering eller information om kosthåll eller funktion. Detta torde till vissa delar redan vara klarlagt och den ytterligare information som dessa undersökningar skulle kunna ge kan inte försvara den merkostnad som de skulle föranleda.

Boplatslämningarna är svårare att avfärda. Utifrån utredningsresultaten framgår det att lämningarna är få, spridda och relativt dåligt bevarade, men det rör sig om en förhållandevis gammal boplats, förmodligen från förromersk järnålder. Den har en karaktär och ett läge som talar för tillfällig användning, som en säsongsboplats eller en plats där speciella aktiviteter bedrivits. Denna typ av boplats-er är ovanliga och särskilt med datering till förromersk järnålder och

utifrån detta perspektiv kan också en mindre, dåligt bevarad lämning ha potential för att ge ny och viktig information om en speciell och dåligt känd typ av aktiviteter under äldsta järnålder i området, liksom också på en mer regional nivå.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

I undersökningsplanen anges syftet med utredningen vara att denna ska fastställa om fornlämning berörs av den aktuella exploateringen. Detta skall göras i två etapper, en inventeringsetapp och en schaktgrävningsetapp. Eventuella fornlämningar skall så långt möjligt dokumenteras och beskrivas. Om det vid etapp 2 är möjligt att avgränsa påträffade fornlämningar ska detta göras.

Utredningen genomfördes på detta sätt i två etapper med dokumentation och beskrivning av påträffade anläggningar. De påträffade fornlämningarna, en boplatzlämning och en raserad och borttagen torpbebyggelse, kunde avgränsas till sin utbredning.

Referenser

Tryckta källor

Karlenby, L. 2011. Boplatser i Svärtinge. Östergötland, Norrköpings socken och kommun, fastighet Svärtinge 1:6. Arkeologgruppen Rapport 2012:04. Örebro.

Karlenby, L. 2012. Boplatser i Svärtinge, för andra gången. Östergötland, Norrköpings socken och kommun, RAÄ 351 och 352, fastighet Svärtinge 1:6. Arkeologgruppen Rapport 2012:13. Örebro.

Administrativa uppgifter

Landskap: Östergötland
Län: Östergötlands län
Kommun: Norrköpings kommun
Socken: Norrköpings socken
Fastighet: Svärtinge 1:6

Arkeologgruppens diarienummer: Ag 2012_18

Länsstyrelsens diarienummer: 431-3886-12

Projektnr: 2012_18

Fornlämningsnr: Nya fornlämningar

Projektgrupp:

Leif Karlenby, Annica Ramström

Personal:

Leif Karlenby, Annica Ramström

Undersökningstid: 2012-06-26 till 2012-06-29

Exploateringsyta: 50 000 m²

Undersökt yta: 431 m², 359 löpmeter

Läge: Ekonomiska kartan, blad 90 Oc

Koordinatsystem: SWEREF 99 TM

Dokumentationshandlingar som förvaras i ATA, RAÄ, Stockholm:

-

Digitalt arkiv:

Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd:

Inga fynd omhändertogs.

Bilagor

Bilaga 1. Planer över grävda utredningsschakt

Bilaga 2. Schaktbeskrivning

Bilaga 3. Anläggningstabell

Bilaga 4. ¹⁴C-datering

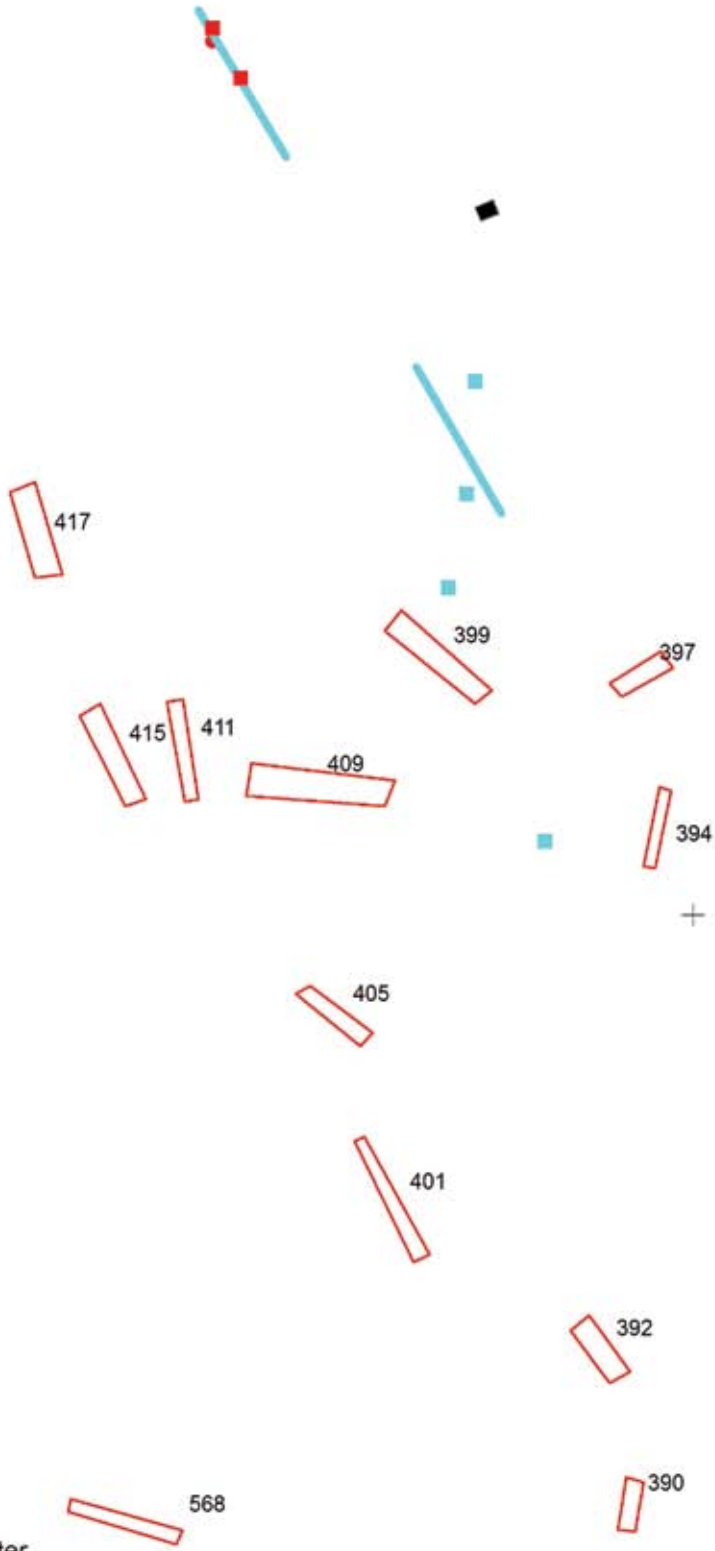
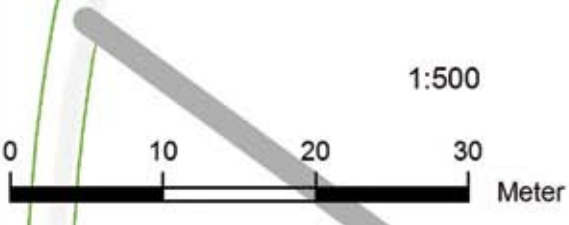
Utredningsschakt i den norra delen

X6501250
Y559350

X6501250
Y559425

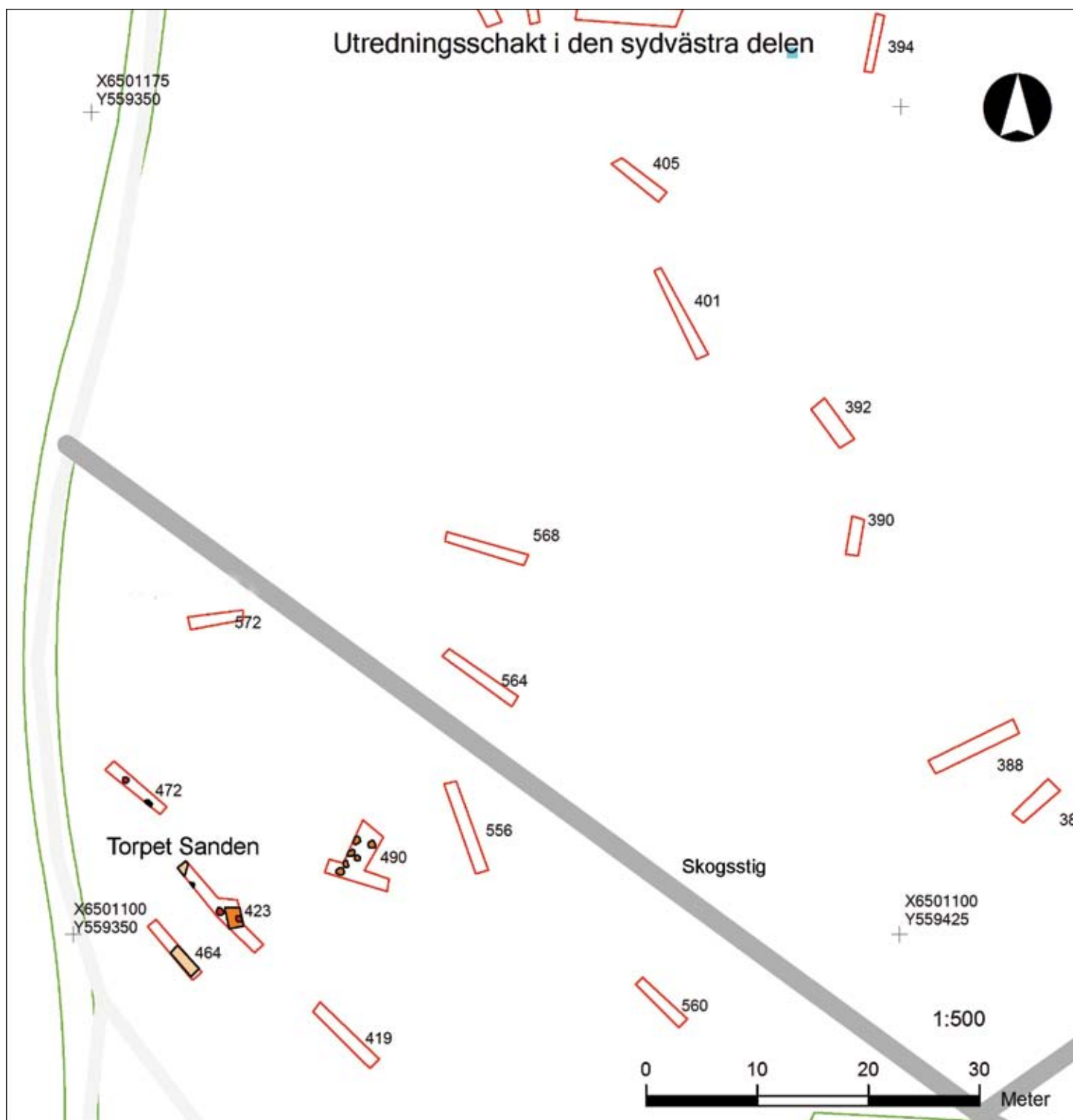
X6501175
Y559350

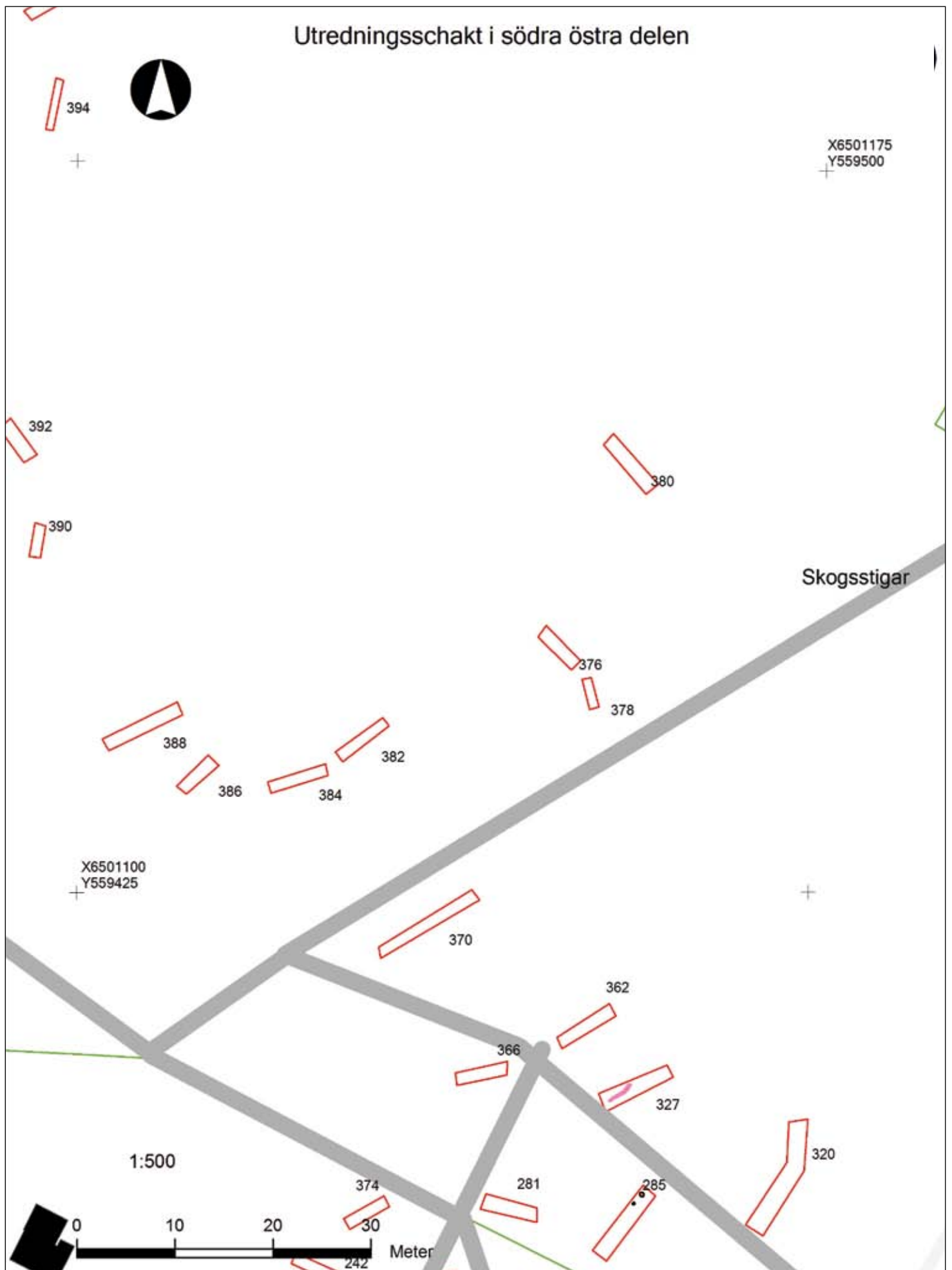
Bilaga 1. Planer över grävda utredningsschakt

Figur 1 (t.v.). Plan över schakten i den norra delen. I övre delen av kartan syns schakten från den tidigare utredningen från år 2011 (se Karlenby 2011). Skala 1:500.

Figur 2. Plan över schakten i den södra och västra delen. Platsen för torpet Sanden har markerats och flera av kolagren och groparna, liksom fynden härrör förmodligen från detta. Skala 1:500.

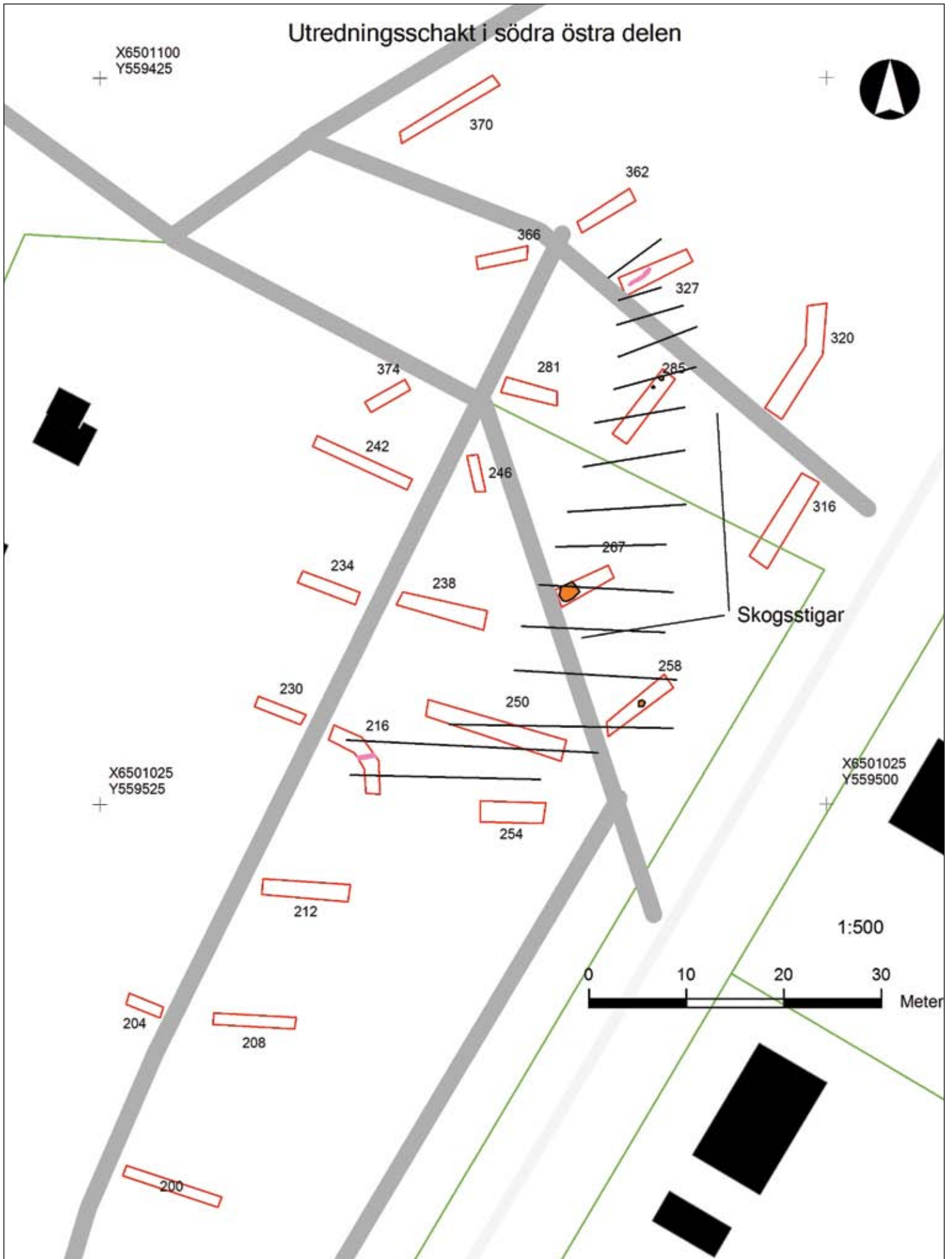
Utredningsschakt i södra östra delen

Figur 3. Plan över schakten i den norra och östra delen. De grå linjerna markerar de promenadstigar som fanns i skogen. I området norr om schakten 376 och 378 var en utdikad våtmark (även omfattande området för nämnda schakt). Skala 1:500.

Utredningsschakt i södra östra delen

X6501100
Y559425

Figur 4. Plan över schakten i det södra och östra området. Det skrafferade området motsvarar en möjlig utbredning på boplatsslämningarna, som representeras av anläggningarna och fynden i schakten i detta område. Skala 1:500.

Bilaga 2. Schaktbeskrivning

Schakt nr	Schaktbeskrivning
S200	10x1,2 meter. Överst fanns förna och mylla till ett djup av 0,2 meter. Därunder postglacial sand. Schaktet grävdes i strandvall som sträckte sig i nord-sydlig riktning. Inga anläggningar eller fynd.
S204	4x1,2 meter. Överst förna och mylla, 0,1 meter, därunder 0,2-0,3 meter ploglager. Därunder postglacial sand. Inga anläggningar eller fynd.
S208	8x1,2 meter. Överst fanns förna och mylla till ett djup av 0,2 meter. Därunder postglacial sand. Schaktet grävdes i strandvall som sträckte sig i nord-sydlig riktning. Inga anläggningar eller fynd.
S212	8x1,2 meter. Överst fanns förna och mylla till ett djup av 0,2 meter. Därunder postglacial sand. Schaktet grävdes i strandvall som sträckte sig i nord-sydlig riktning. Inga anläggningar eller fynd.
S216	9x1,2 meter. Schaktet var något böjt mot söder. Överst fanns förna och mylla till ett djup av 0,2 meter. Därunder postglacial sand. Schaktet grävdes i strandvall som sträckte sig i nord-sydlig riktning. I schaktet framkom en ränna (A224) som låg i öst-väst tvärs över schaktet. I denna påträffades en skärvig sten samt en rund natursten. Sten förekom i övrigt inte i sanden.
S230	5x1,2 meter. Förna och mylla, 0,1-0,2 meter, över ett ploglager. I botten (0,3 meter) fanns spår av plöjning i form av 0,1 meter breda, svagt skålformade rännor i nord-sydlig riktning. Förmodligen från en enklare plog.
S234	6x1,2 meter. Förna och mylla, 0,1-0,2 meter, över ett ploglager. Inga anläggningar eller fynd.
S238	10x1,2 meter. Överst fanns förna och mylla till ett djup av 0,2 meter. Därunder postglacial sand. Schaktet grävdes i strandvall som sträckte sig i nord-sydlig riktning. Inga anläggningar eller fynd.
S242	10x1,2 meter. Överst fanns förna och mylla till ett djup av 0,2 meter. Därunder postglacial sand. Schaktet grävdes i strandvall som sträckte sig i nord-sydlig riktning. Inga anläggningar eller fynd.
S246	5x1,2meter. Överst fanns förna och mylla till ett djup av 0,2 meter. Därunder postglacial sand. Schaktet grävdes i strandvall som sträckte sig i nord-sydlig riktning. Inga anläggningar eller fynd.
S250	12x1,2 meter. Överst fanns förna och mylla till ett djup av 0,2 meter. Därunder postglacial sand. Schaktet grävdes i strandvall som sträckte sig i nord-sydlig riktning. Inga anläggningar eller fynd.
S258	8x1,2 meter. Överst fanns förna och mylla till ett djup av 0,2 meter. Därunder postglacial sand. Schaktet grävdes i strandvall som sträckte sig i nord-sydlig riktning. Inga anläggningar eller fynd. I schaktet påträffades en grop (A262).
S267	6x1,2 meter. Överst fanns förna och mylla till ett djup av 0,2 meter. Därunder postglacial sand. Schaktet grävdes i strandvall som sträckte sig i nord-sydlig riktning. I schaktet fanns en mörkfärgning/grop (A271). I denna påträffades en liten bit keramik (F279) samt insamlades ett kolprov (PK280).
S281	6x1,2 meter. Förna och mylla 0,2 meter djupt, därunder sand. Inga anläggningar eller fynd.
S285	7x1,2 meter, 0,2 meter djup förna och mylla, därunder sand. I schaktet påträffades fyra mörkfärgningar/anläggningar (289, A296, A303 samt A308; A289 utgick). Fynd av förslaggad lera (i A303, ej inmätt).

Schakt nr	Schaktbeskrivning
S316	10x1,2 meter. Förna och mylla 0,2 meter djupt, därunder sand. Inga anläggningar eller fynd.
S320	12x1,2 meter Förna och mylla 0,2 meter djupt, därunder sand. Inga anläggningar eller fynd. Fynd av sten som var skärvig, möjligen också slagen (F326).
S327	7x1,2 meter. 0,2-0,4 meter tjockt torvlager, delvis bestående av trädgårdsavfall som förts till platsen från kolonilotter eller villaområde. Under detta var sand. I schaktet påträffades tre mörkfärgningar (A331, A341 samt A348; A331 och A341 utgick som naturliga fläckar.
S362	6x1,2 meter och 0,2 meter djup, myllig torv över sand. Inga anläggningar eller fynd.
S366	5x1,2 meter 0,2 meter, torv över sand. Inga anläggningar eller fynd.
S370	12x1,2 meter, 0,2 meter, torv över sand. Inga anläggningar eller fynd.
S374	5x1,2 meter. Torvlagret 0,2-0,3 meter torv över sand. Färgning i sanden var troligen spår av gammal rot.
S376	5x1,2 meter. 0,2 meter djupt, torv över sand. Inga anläggningar eller fynd.
S378	3x1,2 meter. 0,2 meter djupt, torv över sand. Inga anläggningar eller fynd.
S380	6x1,2 meter. 0,2 meter djupt, torv över sand. Inga anläggningar eller fynd.
S382	6x1,2 meter. 0,2-0,3 meter djupt, torv över sand. Inga anläggningar eller fynd.
S384	5x1,2 meter. 0,3 meter djupt, torv över sand. Inga anläggningar eller fynd.
S386	5x1,2meter. 0,3 meter djupt, torv över ("strand"-)sand. Inga anläggningar eller fynd.
S388	8x1,2 meter. 0,3 meter djupt, torv över ("strand"-)sand. Inga anläggningar eller fynd.
S390	3x1,2 meter. 0, 3 meter djupt, torv över ("strand"-)sand. Inga anläggningar eller fynd.
S392	5x1,2 meter. 0,3 meter djupt, torv över sand. Inga anläggningar eller fynd.
S397	5x1,2 meter. 0,3 meter djupt, torv över sand. En betongklump (plint) påträffades i schaktet, förmodligen rest av borttagen kolonibebyggelse.
S397	5x1,2 meter. 0,3 meter djupt, torv över sand. Betongplint, stugrester, hallonbuskar.
S399	3x1,2 meter. 0,2 meter djupt, torv över sand. Inga anläggningar eller fynd.
S401	8x1,2 meter. 0,2 meter djupt, torv (gräs) över sand. Inga anläggningar eller fynd.
S405	6x1,2 meter. 0,2 meter djupt. torv över sand. Två plintar (dansbana?).
S409	9x1,2 meter. 0,2 meter djupt, torv över sand. Inga anläggningar eller fynd.
S411	8x1,2 meter. 0,2 meter djupt, torv över sand. En plint, 1 sopgrop.
S415	8x1,2 meter. 0,2 meter djupt, torv över sand. Två plintar.
S417	6x1,2 meter. 0,2 meter djupt, torv över sand. Inga anläggningar eller fynd.
S419	8x1,2 meter. 0,2 meter djupt, torv över sand. Tre årderspår/plogspår, en skärvsten/bergartsavslag.
S423	14x1,2 meter. 0,2-0,3 meter djupt. Gräs, torv och humös jord över sand. En sopgrop (A431), två stolphål (A436, A444) ett kulturlager (A453), samt en lerplatta, bränd (A459). I kulturlagret fanns resterna efter ett vackert dekorerat 1600-talskärl i keramik (F457).
S464	8x1,2 meter. 0,2-0,3 meter djupt. Gräs, torv och humös jord över sand. I schaktet fanns ett lager som var 0,2 meter tjockt med kolhaltig sand (A468).
S472	8x1,2 meter. 0,2 meter djupt. Gräs, torv och humös jord över sand. En kolfläck (A476) och ett stenskott stolphål (A483).

Schakt nr	Schaktbeskrivning
S493	8x1,2 meter + 3x4 meter. 0,2 meter djupt. Mitt i grävdes något djupare, ned mot 0,6 meter. Då framträdde två gropar (A498, A508). Därvid utvidgades schaktet åt norr 4x3 meter. Där fanns ytterligare fyra liknande gropar (A517, A527, A537, A547).
S556	8x1,2 meter. 0,2-04 meter djupt. Gräs, torv och humös jord över sand.
S560	6x1,2 meter. 0,2 meter djupt. Gräs, torv och humös jord över sand.
S564	10x1,2 meter. 0,2 meter djupt. Gräs, torv och humös jord över sand. Fynd av sentida glas (dansbana?).
S568	8x1,2 meter. 0,2 meter djupt. Gräs, torv och humös jord över sand.
S572	6x1,2 meter. 0,2 meter djupt Gräs, torv och humös jord över sand.

Bilaga 3. Anläggningstabell

Anl nr	Schakt nr	Beskrivning
A224	S216	Ränna belägen i öst-västlig riktning 2 meter lång (synligt inom schakt) och 0,35 meter bred. Anläggningen var skålformad i profilen och cirka 0,2 meter djup. Innehöll en skärvig sten och en slät rund ås-sten. Sten förekom inte naturligt i strandvallen.
A262	S258	Grop, 0,3 meter i diameter och 0,15 meter djup, skålformad. Grå sand.
A271	S267	Mörkfärgning/grop, 2x1,5 meter, lätt U-formad. Mörkfärgad sand, tydlig avgränsning mot omgivning. Fynd av keramik (F279) och ett kolprov taget (PK280).
A289	S289	Utgår.
A296	S289	Mörkfärgning, 0,3 meter i diameter, svagt skålformad, 0,05 meter djup.
A303	S289	Mörkfärgning. Saknar beskrivning, fynd av förslaggad lera eller keramik. Ej inmätt.
A308	S289	Mörkfärgning. Saknar beskrivning.
A331	S327	Grop, 0,4x0,3 meter. Utgår, naturlig svacka.
A341	S327	Grop 0,4x0,3 meter. Utgår, naturlig svacka.
A348	S327	Ränna 1,7x0,15 meter, fyllning av gråaktig, något flammig sand. Snittad. Rundad botten med raka sidor. 0,09 meter djup.
A431	S423	Sopgrop, 2x1 meter, fyllning av sandig silt, tegel, järnföremål, keramik, obrända djurben/slaktavfall.
A436	S423	Stolphål 0,30 meter, stenskott med 0,15 meter stora stenar. Fyllning av grå, sandig silt.
A444	S423	Stolphål, 0,60 meter, stenskott, fyllning av siltig sand.
A453	S423	Kulturlager låg snett över schaktet, sotig, kolig sandig silt. Innehöll bland annat F457, keramik.
A459	S423	Lerplatta, bränd med kol på, 0,3x0,2 meter (fortsatte in i schaktkanten).
A476	S472	Kolfläck, 0,8 m i diameter (intill schaktkanten).
A483	S472	Stolphål, stenskott 0,5 meter i diameter.
A498	S493	Grop, 0,7 meter i diameter, 0,15 meter djup. Skålformad med plan botten. Fylld med grå, grusig sand, ett material som avviker från den naturliga sanden i området. Kan ha varit fundamentsgrop för stolpe i dansbana.
A508	S493	Grop, 0,7 meter i diameter, 0,20 meter djup. Fylld med grå, grusig sand, ett material som avviker från den naturliga sanden i området. Kan ha varit fundamentsgrop för stolpe i dansbana.
A517	S493	Grop, 0,7 meter i diameter. Hör förmodligen ihop med A498, A508, A527, A537, A547.
A527	S493	Grop, 0,7 meter i diameter. Hör förmodligen ihop med A498, A508, A517, A537, A547.
A537	S493	Grop, 0,7 meter i diameter. Hör förmodligen ihop med A498, A508, A517, A527, A547.
A547	S493	Grop, 0,7 meter i diameter. Hör förmodligen ihop med A498, A508, A517, A527, A537.

Bilaga 4. ¹⁴C-datering

Dateringen är utförd av Beta Analytic Inc. i Florida, USA.

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12=-25.3:lab. mult=1)

Laboratory number: **Beta-331993**

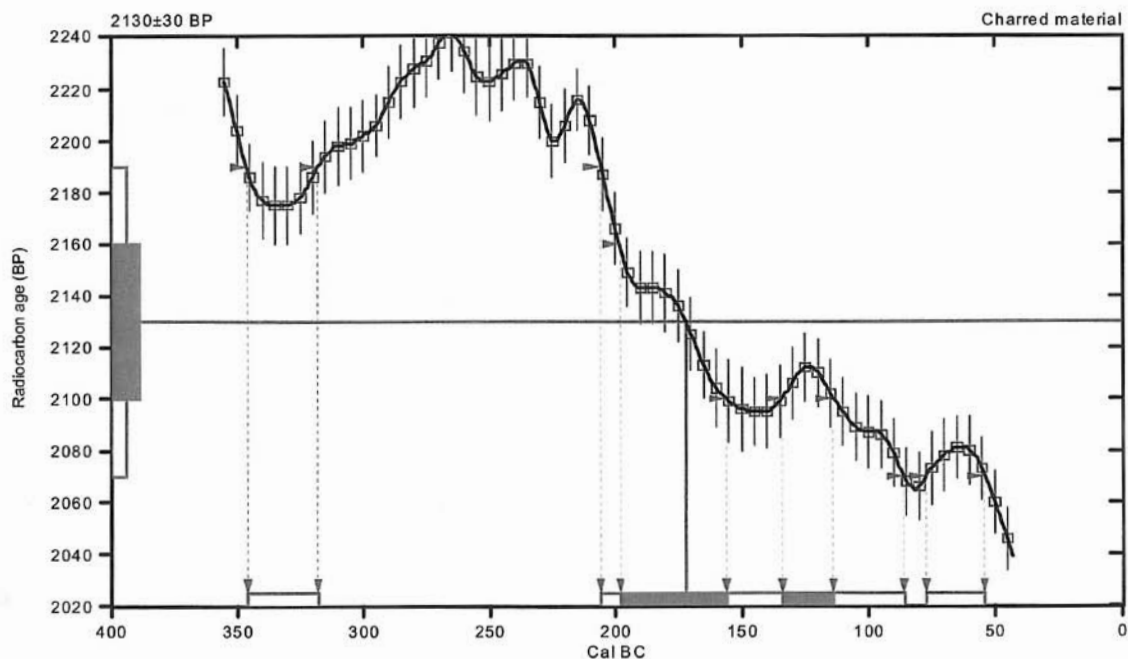
Conventional radiocarbon age: **2130±30 BP**

2 Sigma calibrated results: **Cal BC 350 to 320 (Cal BP 2300 to 2270) and
(95% probability) Cal BC 210 to 90 (Cal BP 2160 to 2040) and
Cal BC 80 to 50 (Cal BP 2030 to 2000)**

Intercept data

Intercept of radiocarbon age
with calibration curve: **Cal BC 170 (Cal BP 2120)**

1 Sigma calibrated results: **Cal BC 200 to 160 (Cal BP 2150 to 2110) and
(68% probability) Cal BC 130 to 110 (Cal BP 2080 to 2060)**

References:

Database used

INTCAL09

References to INTCAL09 database

*Heaton, et al., 2009, Radiocarbon 51(4):1151-1164, Reimer, et al., 2009, Radiocarbon 51(4):1111-1150,
Stuiver, et al., 1993, Radiocarbon 35(1):137-189, Oeschger, et al., 1975, Tellus 27:168-192*

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates

Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2):317-322

Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • E-Mail: beta@radiocarbon.com

